

Дата: _____

Клас: _____

Тема: «Практична робота № 1. Повсякденне життя і світогляд різних станів та етнічних спільнот українського суспільства»

Мета: на основі доступних джерел з'ясувати особливості повсякденного життя, світогляду представників різних станів та етнічних груп українського суспільства; *розвивати* громадянські та соціальні компетентності (формувати та обстоювати свою громадянську позицію щодо локальних та глобальних питань; толерантне ставлення до життєвої позиції іншої особи, громадської думки, особливостей соціальної поведінки, способу життя та форм самовираження інших осіб); підприємливість та фінансову грамотність (використовувати досвід пізнання історії для обрання дієвих життєвих стратегій); навчання впродовж життя (аналізувати процес власного навчання, відстежувати зміни у сприйнятті інформації); інформаційно-комунікаційну компетентність (критичне ставлення до інформації з різних джерел); культурну компетентність (використовувати мистецькі артефакти для пізнання минулого, осмислювати твори мистецтва в історичному контексті; виявляти вплив належності до різних спільнот і зовнішніх чинників на формування поглядів та переконань особи); вільне володіння державною мовою; формувати вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критично та системно мислити, здатність логічно обґрунтувати позицію; *виховувати* кращі риси української нації – працелюбність, прагнення до свободи, любові до природи.

Очікувані результати. Після цього уроку учні/учениці будуть: *знати* особливості повсякденного життя представників основних верств суспільства; *вміти* визначати становище різних соціальних станів за даними історичних джерел; *розуміти* взаємозв'язок поколінь через традиції і звичаї.

Обладнання: підручник: Історія України: підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти / Г. М. Хлібовська, О. В. Наумчук, М. Є. Крижановська. – Тернопіль: Астон, 2025. – 256 с.; атлас: «Історія України. 8 клас» (ДНВП «Картографія»), мультимедійна презентація.

Тип уроку: урок закріплення та застосування знань, умінь та навичок.

Хід уроку

I. Організаційна частина.

Вітання і перевірка відсутніх учнів/учениць.

Створення сприятливої психологічної атмосфери уроку та формування позитивного емоційного налаштування на навчання.

II. Перевірка домашнього завдання.

Бесіда

1. Яких рис набула в XVII столітті оборонна архітектура?
2. Які види театру розвивалися в XVI-XVII столітті?

3. Які будівлі розміщувалися на центральній площі міста у XVI – першій половині XVII століття?

III. Мотивація навчальної діяльності.

Чомусь вважається, що історія – це тільки героїчні битви, масштабні військові походи, глобальні державні чи суспільні протистояння. Але це не зовсім так. На сьогоднішньому уроці ми дослідимо життя тих, без кого не могло б бути історії, але хто для істориків залишився в історії переважно «безіменним» і «мовчазним».

IV. Практична робота.

Завдання 1. *Об'єднайтеся в малі групи.* Пригадайте: 1) з яких станів складалося українське суспільство в XVI – першій половині XVII століття? (інформація міститься в § 3); 2) від чого залежала приналежність до того чи іншого стану (інформація міститься в §3; 3) який стан сформувався з представників різних станів?

Завдання 2. Опрацюйте уривки з записок папського нунція Джуліо Руджієрі, з «Юстифікації невинності» Йова Борецького, звернення київської шляхти до короля (с. 61).

Попрацюйте в парах «Обвинувачувач – адвокат». Спочатку разом оберіть та запишіть 3-поміж можливостей магнатів три, на вашу думку, найважливіших. Обвинувачувач має вказати на шкоду від таких можливостей для суспільства, а адвокат – на користь.

Завдання 3. Розгляньте портрети шляхтича та шляхтянок (с. 62). Що в портретах вказує на їхню заможність? Попрацюйте з інтернет-джерелами, дізнайтеся, ким вони були і чим уславилися. Напишіть по три речення про кожного з них.

Завдання 4. Опрацюйте уривок із записок голландського мандрівника Ульріха фон Вердума та рубрику «Острів цікавинок» (с. 62). *Попрацюйте в четвірках* підготуйте редагування тверджень. 1 твердження: «Люди в містах завжди селилися згідно своїх матеріальних можливостей та ... приналежності». 2 твердження: «Під час міських святкувань майстри об'єднувались у групи залежно від ... приналежності». 3. Українські міста були поліетнічними та склалися представників різних

Завдання 5. Опрацюйте уривок із «Опису України» Гійома Левассера де Боплана (с. 63). *Попрацюйте в парах* перерахуйте селянські зобов'язання перед панами.

Завдання 6. Опрацюйте уривки з «Опису України» Гійома Левассера де Боплана (с. 63). Лаконічно запишіть у зошит, які описані в них традиції збереглися до наших днів.

Завдання 7. Опрацюйте уривок з «Опису України» Гійома Левассера де Боплана та «Острів цікавинок» (с. 64) й висловіть обгрунтовані судження про права жінок в XVI – першій половині XVII століття.

V. Підсумки уроку.

Підведіть підсумки, зайнявши позицію за вибором.

1. Магнати мали найбільше прав у суспільстві, тому що ...
2. Селяни Галичини та Поділля були безправними, тому що ...
3. Проживання містян у певній частині міста було зумовлено такими причинами: ...
4. Традиції та звичаї українського народу мають глибоке коріння, оскільки ...

Обговоріть результати роботи в загальному колі. На основі опрацьованих джерел і §§ 3, 5 доведіть або спростуйте думку: «Українське суспільство в XVI – першій половині XVII століття було неоднорідним та поліетнічним».

VI. Домашнє завдання.

Опрацювати § 11 «Практична робота № 1. Повсякденне життя і світогляд різних станів та етнічних спільнот українського суспільства».